

בוללים

התאחדות בולאי ישראל

441/3226

הירחון הישראלי לבולאות

10/60

10 10N

החוברת
מוקדשת
לתערוכת
ת.ב.י.ב.

STAMPS * ISRAEL PHILATELIC MONTHLY

בכל
יום
לכל
מקום

אל על
נתיבי אוויר לישראל

משרד ראש הממשלה
יחידת מדליות ומטבעות

מאה שנה להולדתו של

בנימין זאב הרצל

החשוב במטבעות מדינת ישראל שהוצאו עד כה הנו מטבע „הרצל“ זהב הבא גם הוא, כמטבע „הרצל“ כסף, להנציח שמו של חוזה המדינה במלאת מאה שנה להולדתו.

מטבע „הרצל“ זהב הנו הששי בסידרת מטבעות הזכרון של מדינת ישראל ומנופק כקודמיו על ידי בנק ישראל עבור יחידת המדליות והמטבעות שליד משרד ראש הממשלה והנו בגודל ובתור כובת של מטבעות מסוג זה בעולם כגון ה„סובריין“ האנגלי.

חזית המטבע צוייר בידי הגרפיקאית מרים קרולי. במרכז סמל המדינה כשלימינו כתובה בערבית ולשמאלו באנגלית המילה „ישראל“. בעגול, במחצית העליונה כתוב „עשרים לירות ישראליות“ ובמוצית התחתונה תר"ך — תש"ך 1860 — 1960.

גב המטבע העתק מדויק של מטבע „הרצל“ כסף, פרי הצעתו של פרוש' יגאל ידן. בחלקו העליון הימני — מוטבע דיוקנו של בנימין זאב הרצל. הדיוקן מובלט מתוך שקע המהווה מסגרת מרובעת עם פנות מעוגלות, סמל מדינה זעיר וממנו שמאלה ולמעלה המילים „אין זו אגדה“. שולי המטבע משוננות כמקובל במטבעות זהב.

תאור המטבעה:

המתכת	זהב 916,6 — נחושת 83,4
המשקל	7.988 גרם
הקוטר	22 מ"מ
הערך הנקוב	20 ל"י (עשרים לירות ישראליות)
המחזיר בארץ	50 ל"י (חמישים לירות ישראליות)

בגלל הכמות המצומצמת, (הוטבעו 10 אלפים מטבעות בלבד) הנושא הנכבד, ובהיות המטבע היחידי שהוטבע בזהב עד כה במדינת ישראל, הנו הופך מיד עם הופעתו לנדיר ולבעל ערך נומיסמטי רב.

מטבע זה יופץ בעיקר בתפוצות ולכן הכמות שתעמוד לרשות הרוכשים בארץ מוגבלת.

בדבר פרטים יש לפנות למחלקת המנוי, רח' בן יהודה 57 ת"א.

משרד ראש הממשלה יחידת מדליות ומטבעות

מדליות בר-כוכבא

ביום ב', י"ט באייר תש"ך — 16.5.60 כתב ראש הממשלה אל מר טדי קולק — המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה — לאמור: —

„עקב המימצאים הארכיאולוגיים האחרונים במדבר יהודה ובמיוחד הגילוי החשוב של צרור מכתביו של מצביא המרד היהודי נגד הרומאים שמעון בר-כוכבא, נראה לי שמן הראוי כי יחידת המדליות והמטבעות שליד משרד ראש הממשלה תטבע מדליה מיוחדת לציון המאורע הגדול למען האדרת זכרו והחדרת תודעתו של לוחם החופש הגדול בקרב העם. עם התקבל משאלת ראש הממשלה פנתה הנהלת יחידת המדליות והמטבעות לפרופ. יגאל ידין ומר ליאו קדמן — יו"ר החברה הנומיסמטית הישראלית — ובקשה עצתם בדבר תוכן המדליה. עצתם שימשה בסיס למכרו על צורת המדליה בין האמנים. במכרו בין האמנים על צורת המדליה, זכתה הצעתו של הגרפיקאי יעקב צים מתל-אביב ובמכרו בין היצרנים לביצועה זכו ש. קרצ'מר ובניו מירושלים.

תאור המדליה:

בצידה האחד של המדליה מובלט מתוך שקע תעתיק צרור הפאפירוסים של מכתבי בר-כוכבא שעליהם אפשר להבחין במלים מספר. למעלה בעגול כתוב בכתב קורסיבי עברי „שמעון בר כוסבה הנסי על ישראל“. למטה תעתיק של מטבע מתקופת מלחמת בר-כוכבא. משמאל כתובת „מלחמת בר-כוכבא ג' תתצא — ג' תתצד“. מימין הכתובת באנגלית „Bar Kokhba War 132-135 C.E.“, ובעברית „שמעון נשיא ישראל“.

הצד השני של המדליה נושא למעלה כתובת „משלחת הסקר למערות מדבר יהודה שנת י"ב למדינת ישראל“. במרכז, שקע בצורת פתח מערה על רקע הרי יהודה וסולם חבלים המשתלשל למטה. בפתח המערה דמות אדם המושך בחבל את חברו הנמצא בתחתית הסולם. למטה הכתובת באנגלית — „Expedition to the Judean Desert Gaves 1960“ — על שולי המדליה מוטבע סמל המדינה והכתובת „מדינת ישראל“ המציין את המדליה כממלכתית.

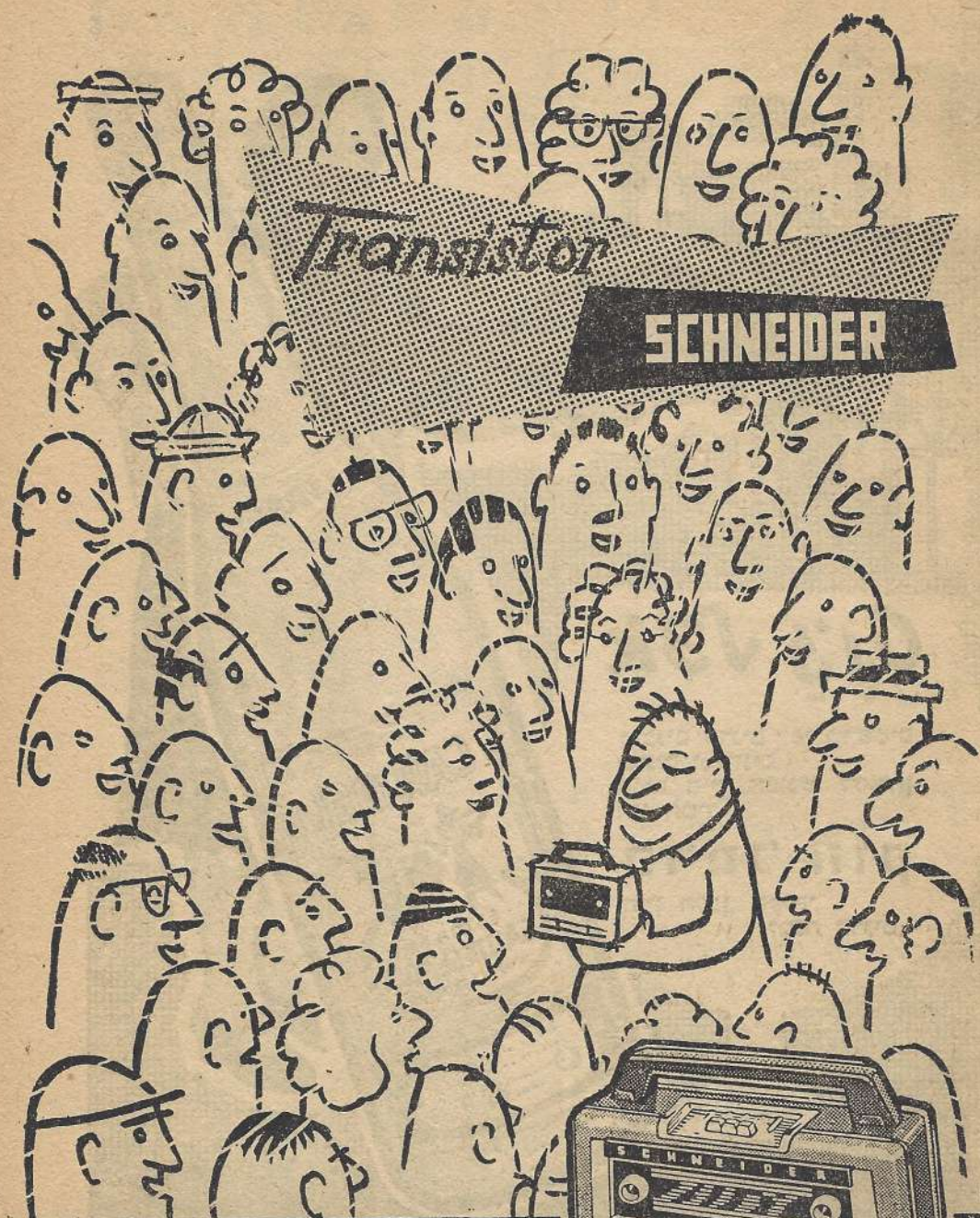
פרטי המדליה: —

מתכת: ארד
קוטר: 59 מ"מ
עובי: 5 מ"מ
משקל: 120 גרם
המחיר: 5.50 ל"י
(כולל בסיס עץ נאה).

ההפצה: —

בהתחשב בהד הרב שגילו אגרות „בר כוכבא“ עורר בכל שדרות הישוב, נענתה הנהלת היחידה להצעת העתון „ידיעות אחרונות“ לשתפם במבצע הפצה עממי רחב ממדים. בתקופת מבצע ההפצה תינתן הנחה לרוכשי המדליה שיקבלוה במחיר — 5 ל"י (כולל בסיס עץ נאה). המבצע יפתח ב-10.10.60 ויסתיים ב-20.11.60. עם סיומו מתבטלות כל ההנחות.

Transistor

SCHNEIDER

KLIPPER RADIO WORKS LTD.

שניידר 1977

A.M. ADV.

אצט ציט

מוכנים הדגים לפי מרשמים
שונים ומגוונים.
אולם היין המוגש לשולחן
הנו תמיד

כרמל הוק

היין הלבן, הקלמי
למנת הדגים.

כרמל מזרחי

יקני ראשון לציון וזכרון יעקב

STAMPS ב ל י ם

הירחון הישראלי לבולאות * ISRAEL PHILATELIC MONTHLY

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Chief Editor: S. Shalit

Philatelic Editor: A. Lindenbam

Address: P.O.B. 2578, Tel-Aviv

עורך ראשי: ש. שליט

עורך בולאי: א. לינדנבאם

כתובת המערכת: ת.ד. 2578, תל-אביב

חברי המערכת: ד"ר ה. הקסטר, ז. אדלר, מ. גלור, ג. ויסלברג, מיכה טיינר, מ. פרצלן.

OCTOBER 1960

No. (40)

10

מס'

תשרי תשכ"א

קרא יקר,

בולאי תל-אביב, יוזמיה ומבצעה של "תביב", נערכו זו הפעם השלישית בתולדות מדינת ישראל למבחן האירגוני של קיום תערוכת בולים גדולה בעירם.

אין ספק בלבנו, כי יעמדו במבחן זה בהצלחה כשם שהפגינו כוחם בתרוכות "תבול" ו"תביל".

שלוש שנים חלפו מאז המפגן הבינלאומי הגדול שהנחיל כבוד לישראל ואם כי הפעם הממדים הם צנועים יותר מאשר ב"תביל", הרי עצם העובדה שבולאי תל-אביב נטלו על עצמם משימה של אירגון תערוכה ארצית נוספת מעידה, כי אין הם שוקטים על שמריהם.

שמחתנו על "תביב" רבה שבעתיים נוכח החיזיון המבורך של אחדות וליכוד שנשתרר בימים אלה בשורות האספנים בתל-אביב, המהווים חלק גדול ומכובד מציבורנו.

בשם כל הבולאים המאורגנים בארץ הריני שולח להנהלת התערוכה, למשתתפיה ולכל אלה אשר באו להטות שכם למפעל תרבותי זה, ברכת חזק ואמץ!

י"שר כוחכם.

שלמה שמגר

י"ר התאחדות אגודות הבולאים בישראל

הבולאות בישראל

בולים שיופיעו בשנתיים הבאות

שנת 1961 ויתרם, כפי הנראה ב-1962.

* ליום העצמאות ה-14 — המ-
שך לסדרת בולי הפרחים שראשי-
תה בבולי עצמאות 11.

* לשורת בולי 1962 יתווספו
מספר דיוקנאות, או לפחות אחד
שהכנתו אפופה עדיין סוד. לא
מן הנמנע שיוצא בול זכרון ל-
שמעון דובנוב במלואת 20 ש-
לפטירתו.

בחיגי הבולאים סבורים שבמס-
גרת שנה זו תופיע גם סדרת
בולי תנ"ך מאלה שזכו בשעת
בתחרות הבינלאומית שהוכרזה
עלי-ידי דואר ישראל. בולים אלה,
באם יוצאו, יהיו קשורים בספרי
התנ"ך השונים.

בולי "תביב"

אין ספק, שמקוריותם של בולי
"תביב" עולה על כל המשוער.

זו היא רפרודוקציה מהימנה של
פתוח נחושת שהודפס ב-24 ב-
אפריל 1741 בגיטו פראג. בגליון
נראית התלוכה חגיגית אשר אור-
גנה בשנת 1741 עלי-ידי ראש קהי-
לת יהודי פראג ה"פרומטור", לכ-
בוד הולדתו של הנסיך יוסף, בנה
של מריה טרזה, קיסרית אוסטריה.
בתמונה נראים יהודי פראג המ-
כיבדים ואגודות האומנים היהודיים
על סמליהם, בלוי תומורת וצבא.
בראשם פרש — הדודור היהודי מ-
פראג, כשהוא מנגן על קלנו ומור-
ביל את התלוכה המפוארת בכוח
השער.

גליון הדואר הוא אך חלק מתוך
התמונה הגדולה, שבו זהו רפר-
דוקציה מהימנה ולא מוקטנת, דבר
שמנע לנצל את כל התמונה. ה-
בול הנראה בפניה השמאלית ל-
מטה, הוא עבוד חופשי של הפרש
— מוביל התלוכה והוא ימכר,
כידוע, כבול נפרד, נוסף להופעת
בתוך הגליון.

במשרד הדואר נשלמות עתה תכניות לשורה ארוכה
של בולים שיופיעו בשנת הכספים הבאה, נוסף לאלה
שנועדו להופעה בשנה השוטפת. שר הדואר החדש מפר
במסיבת עיתונאים ב"בית סוקולוב" בתל-אביב, חלק
מתכניות משרדו להוצאת בולים חדשים, אולם בודינו
אינפורמציה נוספת המשלימה את לוח ההופעות עד תום
שנת הכספים 1962. ואלה הבולים:

רון לכינוס השביעי של "הפועל"
(30 באפריל), בול מלווה העצ-
מאות והפיתוח שהחתמתו הרא-
שונה תהיה, כפי הנראה, בארצות
הברית וכן בולי יום העצמאות
ה-13 שיתארו פרחים שכיחים ב-
ארץ.

* קרוב לודאי, שסדרה חדשה
של בולים מן המניין שיתארו את
שנים-עשר סמלי מלוות השנה תר-
פיע בשלהי קיץ 1961. הבולים
צוירו בידי עמנואל בלאושילד
והסמלים המופיעים בהם מוכרים
את הציורים הנראים בצמדת
"תביל".

* לקראת "מועדים לשמחה"
תשכ"ב תופיע סדרה מסורתית ו-
תוקדש לנושא תנכ"י. אם תידחה
האפשרות להנציח בבולים אלה
את המשך מלכי יהודה וישראל,
ישונה הנושא והבולים יוקדשו ל-
משטרת ישראל וחיל האוויר.

* במלואת 200 שנה לפטירתו
של ישראל בן אליעזר המכונה
בשם בעש"ט, יוצא בול זכרון ש-
יתאר את בית מדרשו של אבי
החסידות.

* בסוף שנת 1961 יוצא בול
זכרון למלואת 25 שנה לקיומה
של התנועות הפילהרמונית ה-
ישראלית.

* לשנת 1962 צפויה סידרת
המשך של בולי דואר אוויר באם
לא יוצאו כל בולי הסידרה בש-
נת 1961, מסיבות שאין לדעת
מראש. כמו כן קיימת תכנית לפ-
צל את סידרת שנים-עשר המלוות
שראשוני הבולים יופיעו עוד ב-

* הבול הראשון שיופיע מיד
אחרי סידרת בולי מועדים תשכ"א
שהופיעו לאחרונה עם בול הרצל,
יהיה בול תערוכת "תביב" שיוצא
במקביל לדפית זכרון שהוכנה על-
פי תחריט מן המאה ה-18 המר-
אה דודר יהודי מגיטו פראג.

* לפתיחת הקונגרס הציוני ה-
כ"ה בירושלים יופיע בול זכרון
שצוירו מבוסס על ציור הסמל
של הקונגרס הראשון, שהוא מנך
דוד עם שבעת כוכבי הרצל ובו
גור אריה יהודה. שני הבולים
צוירו בידי אוטה וואליש.

* בדצמבר 1960 יוצא בול זכ-
רון למיסדת "עלית הנוער" —
הנריאטה סולד. ציור עלי-ידי סטר-
דין "רולוי" (רוטשילד וליפמן) ו-
מראה את דיוקנה של הנריאטה
סולד ודמויות שני ילדים.

* הבולים הראשונים בשנת
1961 יהיו, כפי הנראה, בולי דר-
אך אוויר — המשך לסידרה ה-
קיימת ויתארו את חיפה, עכו
ואילת ויתכן גם ירושלים, יפו
וקבר יתרו בגליל העליון.

* לקראת ט"ו בשבט יופיעו
שני בולי יעור שהכנתם נסתיימה
זה מכבר. בולים אלה צוירו בידי
שני ציירים שונים — האחד צויר
בידי פאול קור והאחר בידי צבי
נרקיס.

* למלואת 18 שנה למרד גיטו
וארשה יוצא בול זכרון לשואה
ולגבורת שיופיע, כפי שסבורים,
סמוך למשפטו של אייכמן.

* בחודשים אפריל-מאי 1961
יופיעו הבולים הבאים: בול זכ-

עם פתיחת תערוכת „תביב“

ההכנות הקדחניות לפתיחת תערוכת הבולים הלאומית „תביב“ כבר מאחורינו ובשעה שתגיע חוברת זו לידו הקורא נעמוד בפני גזירת הסרט הכחולילכן שתהווה פתיחה רשמית של התערוכה. דגלי לאום יתנוססו ברמה ותלאביב הגדולה בערי ישראל — תהיה מרכז ההתענינות של בולאי כל הארץ למשך עשרה ימים.

תערוכת בולים היא מאורע חשוב בחיי כל בולאי ומן הראוי להעלות על נס את העומדים בראש האגודה התלאביבית לבולאות אשר נטלו על עצמם את אירגון התערוכה ועשו ימים כלילות והצלחתה שתוף הפעולה ההדוק שהיה בין מארגני התערוכה לבין השרות ה' בולאי נותן את אותותיו ולפנינו תערוכה בעלת איקה ממלכת, שללא ספק, תהפך לחוויה בלתי נשכחת לכל מבקריה.

מה זמן בתערוכה?

בתערוכה מוצגים כ-400 מסגרות דפים, בהם אוספים מובחרים של אוספים בישראל ומח"ל, המוצגים חולקו לקבוצות שרוכזו בשישה מדורים:

- א. מוצגים רשמיים
- ב. הארץ הקדושה
- ג. אוספים קלאסיים
- ד. בולאות נושאית
- ה. תצוגות של נוער
- ו. ספרות בולאית

מדור א'

מדור זה מכיל את תצוגת הדואר והשרות הבולאי. כלולות בו הקבוצות הבאות: (1) ייצור בולי ישראל. (2) הצעות שנתקבלו ל' בולי תנ"ך. (3) פעולות השרות ה' בולאי בארץ ובחו"ל. (4) בולים שהופיעו והצעות שלא נתקבלו. (5) שיקופיות צבעוניות עם מיני בור לים. (6) דגמים פלסטיים. (7) מטבעות עתיקות ששמשו נושאים לבולי המטבעות. (8) מיני דגמים ששמשו לציור בולי ישראל.

מדור ב'

מדור זה חולק ל' קבוצות משנה: קדומים, המנדט הבריטי בארץ ישראל, מלחמת העצמאות ודינת ישראל.

מדור ג'

במדור ג' — אוספים קלאסיים —

מדור ו'

במדור ו' מוצגת ספרות בולאית שפורסמה בישראל, לרבות ספרים, ירחונים, קטאלוגים, אלבומים ו' קטעי עתונות. כן מוצג במדור זה בטאון אספני „יודאיקה“ בארצות הברית.

הוועדים

בתחילת אירגון התערוכה נקבעו הוועדים הבאים:

וועדה כבוד הפילטלי — ש.

שמגר: ג. אדומי; ר. אנוליק; י. גראוה; א. הופמן; ד"ר ז. קליינר; א. פופיק; ד"ר ב. רפלד; ג. ויסל; ברג: א. שלו.

ועד התערוכה — ד"ר מ. אופיר — יו"ר; י. אוקר — מנהל; מ. פרצלן; ג. וייסלברג; אלטר; פורת; שפיצר; מ. גלור; ד. דהרי; ו. פולק.

הכריזשופטים — ז. אשר — יו"ר כבוד; ד"ר מ. אופיר; א. הופמן; מ. חזקי; ד"ר נ. הקסטר; ג. אדומי; ז. מינץ; פ. קאנר; מ. פרצלן; י. קליין.

אדריכל התערוכה — לא.

כהן.

פרטיהכבוד ומדליות

(1) פרס שר הדואר — עולם פני המקרא (4 ספרים) לבעל האוסף היפה ביותר של ישראל.

(2) פרס ראש העיר — גביע סוף. (3) פרס התערוכה.

(4) פרס וועד התערוכה — שס. כסף.

(5) פרס האגודה הירושלמית ל בולאות.

(6) פרס האגודה התלאביבית ל' בולאות — קופסת כסף.

(7) פרס אגודת בולאי חיפה.

(8) פרס אגוד אספני „יודאיקה“ בישראל.

(9) פרס האגודה האמריקאית ל' בולאות.

(10) פרס אגודת סוחרי הבולים בישראל.

(11) פרס נשיא לשכת המסחר ת"א-יפו.

(12) פרס מחלקת התנועה של עיריית ת"א — יפו לתצוגת נוער.

כמו כן: 12 מדליות זהב, 20 מכסף ו'40 מארד.

ד"ר מ. אופיר — יו"ר התערוכה

מדור ד'

במדור ד' — בולאות נושאית — שלוש קבוצות משנה: דואר אוויר, „יודאיקה“ וקבוצה גדולה מאוד של נושאים כלליים.

מדור ה'

אוספים של בני נוער. במדור זה חמישה משתתפים המציגים ב' מסגרות.

בול „תביב“

שיחה עם מנהל השרות הבולאי ערב פתיחת תערוכת "תביב"

בעבר. הפעם הושם הדגש על רקע הבולאים, כגון המודלים ששמשו לייצור הבולים, מיני הדגמות של הדפסה, שלבי הדפסה, חומר הסר ברת' על פעולות השרות הבולאי, יכן תצוגה מיוחדת של כל ההצעות שהוגשו בשעתו עליידי ציירים מרחבי תבל לתחרות על בולי תנ"ך.

לשרות הבולאי ישנם כיום סניף פנים בשלוש הערים הגדולות, אך במדה והתקציבים יורשו, יפתחו סניפים חדשים בערים נוספות, בייחוד באזורי פיתוח, בהם מצויים ריכוזים גדולים של העליה החדשה, בשכונות האחרונות נעשות פעולות הסברה בקרב הנוער במסגרת מועדוני ההסתדרות. מוסדות ומחלקות חנוך בעיריות ובמועצות המקומיות יקיימו בשנת הלימודים הזאת כנסים בולאיים מיוחדים שבהם יופיעו נציגי השרות הבולאי, פעולות נוספות תתקיימנה באמצעות המחלקה לנער במשרד החינוך והתרבות וכן במסגרת המחלקה לעליית ילדים ונוער של הסוכנות היהודית.

א. ל.

ביהכ"נ, נוה שלום" בבול דואר

שחור — האוכלוסיה הכושית, הרומ — האוכלוסיה ההיווארית, הרומ — האינדיאנית, ואילו הרומ — הסינית, שאף היא מצויה בסורינאם.

השבוע קיבלנו ידיעה בלעדית מארצות-הברית שבה ענין מיוחד לאספן היהודי המתעניין בבולאי דואר בעלי קשר בנושאים יהודיים. מקור זה מבשר לנו, כי בתכנית הדואר של סורינאם להוציא עוד השנה סדרת בולים עם תמונות של כנסיות ידועות במדינה, ביניהם בול אחד שיוקדש לבית-הכנסת היהודי "נוה שלום" שבפאראמריבו, בירת המדינה. יהיה זה בול-דואר ראשון בעולם עם תמונת בית-כנסת.

אנשינו שהוזהרנו על ידי מנהל השרות הבולאי, מר משה כהן, כי בראיון שהוא נכון להעניק לנו, לא יהיו חידושים — מצאנו לנכון לרשום מפיו דברים המשקפים את עמדתו של השרות הבולאי על המולאות הישראלית ותערוכות "תביב".

צאת עלון הסברה לכל בול חדש וכמובן, השרות למנויים שמעטות לו הדוגמאות בעולם כולו.

מ. כהן
מנהל השרות הבולאי

השרות הבולאי משתתף בתערוכת "תביב" בתצוגה מיוחדת ובעלת היקף גדול לעומת תצוגותיו בתערוכות הלאומיות של ישראל.

תערוכות בולים מהוות חמיד מאורע חשוב בחיי הבולאים וזמן רב לפני פתיחתן עוסקים בהכריות, מל כהן מלא הערכה לצוות הפעילים של האגודה התל-אביבית לבולאות, הנושא בעול התערוכה. העבודה המסורה והרבה שהושקעה בתערוכות "תביב" היא בבחינת "עבודת נמלים", שכן המאמץ נעשה על-ידי מתנדבים פעילים תוך זמן קצר ביותר.

טבעי היה בעינינו, אמר מר כהן, שחלק ההכנסות ממכירת מעטפות יום ראשון של התערוכה יופרש לטובת האגודה התל-אביבית לבולאות, כפי שנהגנו גם בעבר בארבע התערוכות הקודמות. כספים אלה שמשו להקמת שלושה מועדוני בולאים, בייחוד שלים, חיפה ותל-אביב. אולם ליצרנה, אמר מר כהן, יש הרבה אים בהקמת המועדונים מטרה בפני עצמה, בעוד שלנו אנשי השרות הבולאי, נראה, שחכמיתו של כל מועדון בולאי, לי שמש אמצעי להרחבת חוגי האספנים בארץ, הן בקרב הצבור המבוגר והן בקרב הנוער. כל מועדון בולאי חייב לשמש כעין אכסניה למאמצינו בולאית לכל סוגי האספנים ולא רק לוותיקים, שלרוב אינם זקוקים לעדוד.

לדעתו של מנהל השרות הבולאי לא פעלו האגודות הקיימות מספיק בכיוון ההרחבה וזה שנים אחדות שלא מורגשת כל התפתחות כמותית של צבור האספנים המאורגנים בארץ.

כדוגמא של דרכי הסברה בולאית, יכולות לשמש פעולות חינוך של השרות הבולאי, המתבטאות בפרסומים מתאימים, הן

באמריקה הדרומית, בין הנהרות אמאזונקה וארינקו ובין האוקיינוס האטלנטי, משתרע חבל-ארץ הידוע בשם גויאנה (1.2 מיליון קמ"ר). גויאנה מחולקת בין ונצואלה, בראזיל, בריטניה, הולנד וצרפת. גויאנה ההולנדית, או סורינאם, נמצאת בין גויאנה הבריטית ובין גויאנה הצרפתית וכוללת שטח של 129,100 קמ"ר שבו לא יותר מ-180 אלף תושבים. אוכלוסיה זו, המורכבת ממספר קבוצות אתניות, זכתה אשתד בעצמאות מדינית. אולם רק השנה נקבע דגל המדינה שלה. הוא מראה חמשה כוכבים על רקע לבן וטבעת שחורה, שהם סמל של חמש הקבוצות האתניות בסורינאם: הכוכב הלבן מסמל את האוכלוסיה האירופית, הכוכב הר

הבולאות בעולם

סן מרינו

לקראת האולימפיאדה ה-17 ש' נעלה לא מכבר ברומא, הוציאה רפובליקת סן מרינו סידרה בת 14 בולים מיוחדים, מהם ארבעה לצורכי דואר אוויר. הבולים, שהורו פיעו בצבעים ססגוניים מתארים ענפי ספורט שונים. על כל הבולים נראה סמל האולימפיאדה בצורת חמישה חישוקים שלובים זה בזה.

פרס

לכבוד אולימפיאדת רומא הוציא הדואר הפרסי סידרה המכילה שני בולים, שהופיעו בערכים 1 ו-6 ריאל. צבע הבולים כחול-כהה וכחלחל, חום-בהיר עם חום כהה, מראים דיוקנאות של ספורטאים מימי הביניים. בשני הבולים מודפס סמל האולימפיאדות.

תורכיה

תופעה בולאית יוצאת דופן, ב' מסגרת בולי האולימפיאדה, הוצאה בתורכיה. הופיע גליון דואר בן עשרים בולים, הכולל חמישה ציורי

רים שונים של ענפי ספורט מקור בלים בתורכיה. במגביל לגליון זה הופיעו חמישה בולים נפרדים בעלי ציור זהה לבולי הגליון המיוחד. כל בולי הגליון והסידרה הנפרדת הודפסו בחמישה צבעים שונים.

יוון

סידרת בולים אולימפיים רבת רושם הופיעה ביוון. בסידרה 11 בולים הנושאים ציורים מתוך ה' מיתולוגיה היוונית. מרבית הציורים נלקחו מתוך אגרטלים עתיקים ש' נמצאו ביוון. הבולים הודפסו ב' צבעים רבים.

בסימן האולימפיאדה ה-17 רומא 1960

פאראגוואי

אחד משבעת הבולים האולימפיים שהופיע במדינה זו, הוצא גם ב' צורת דפית זכרון. הדפית היא בגודל של 110x72 מ"מ. משני צדי הגליון נראים חמשת החישי קים האולימפיים וכן ציון שנת 1960. (דפית הזכרון לא הוצאה על-ידי הדואר).

רומניה

מדינה זו תרמה לשורת הבולים האולימפיים לא פחות מ-11 בולים וכן שתי דפיות זכרון. הוצאה סידרה מנוקבת בת 5 בולים עם שובלי ביאור מיוחדים; סידרה מנוקבת בת ששה ערכים מוקדשים לענפי ספורט חשובים במדינה; דפית זכרון מנוקבת; דפית זכרון מנוקבת בשינוי צבע.

איטליה

הארץ המארחת של האולימפיאדה, איטליה, הוציאה סידרה בת שמונה בולים אולימפיים. הבולים מראים דמויות מתולדות רומא העתיקה וכן איצטיונים ומוסדות ספורט שונים.

סומליה

אחר שבעים שנות פרוטקטורט בריטי השיגה סומליה שבמזרח אפריקה את עצמאותה ב'26 ליוני 1960 ובאחד ביולי התאחדה עם סומליה האיטלקית. המדינה המאוחדת נקראת בשם "סומליה".

נשיא המדינה סעיד עבדאללה הכריז כי מעתה יוצאו בולים של סומליה המאוחדת בלבד, בניגוד להוצאות הנפרדות שהיו עד כה. סידרת הבולים הקרובה בערכים 0.05, 0.10, 0.45 ו-1.80 סומלס תוצא לכבוד המשחקים האולימפיים ברומא.

גאנה

מגאנה נמסר, כי הבול בערך 6 פני מתוך סידרה בת ארבעה בולים שהוצאה לרגל האולימפיאדה, נמצא עם כתם בצבע בריק בגודל של 1/32 אינץ' על גבי סמל האולימפיאדה. הסידרה הופיעה ב' 15 לאוגוסט בערכים של 3 ו-6 פני וכן 1/3 ו-2/6 שילינג.

קונגו (הבלגית לשעבר)

דואר הרפובליקה הצעירה של קונגו הוציא סידרה בת חמישה בולי זכרון לכבוד המשחקים ה' אולימפיים ברומא. הבולים הופיעו עם ערך כספי מוסף וכפי שנודע, אלו מן השוק.

רואנדה אורונדי

בשנת הנאמנות של או"ם, ר' אונדה אורונדי, הוצא העתק מהימן של סידרת הבולים שהוצאה ב' קונגו לכבוד האולימפיאדה בשינוי צבעים. נמסר, שגם סידרה זו זכתה בהצלחת-מכר בלתי רגילה.

צ'כוסלובקיה

הדואר הצ'כוסלובקי הוציא חמי

שה בולים אולימפיים שהופיעו בשני מועדים. הסידרה האחרונה כללה שני בולים.

איי מלדיב

באיים המלדיביים הוצאה סידרת בולים אולימפיים בת שמונה ע' כים: 2, 3, 5, 10, 15, 25 ו-50 לר. וכן ערך אחד של 1 רופ. הבולים מתארים ספורטאים בענפי ספורט שונים, על רקע סמל האולימפיאדה.

העושים את ירחון "בולים"

ש. שליט

נדמה, כי אין לו לאדם ספק רב יותר מאשר התגשמות חלומותיו. כבר אמרו חכמינו, כי גדולה

40 חוברות "בולים" הופיעו מאז נוסד העתון בשנת 1957. כלום לא שאלת את עצמך, הקורא מי הם האנשים העושים את העתון? בעמודים שלפניך תמצא את דיוקנאותיהם של אלה, אשר תורדות למסירותם ונסיונם הבולאי מתאפשרת הופעתו הקבועה של רעתון.

בינלאומיות במבורג, פלרמו ו- וארשה.

אריה לינדנבאום

הסופר הבולאי א. לינדנבאום היה חבר מערכת "בולים" בראשית הופעתו של העתון ועתה עורכו הבולאי. משמש סופר ב-

עתון "דבר" ומפרסם מאמרים בר-לאיים בעתונות המקצועית בארץ ובחו"ל.

בשנת 1958 הופיע חיבורו "יודאי קה" - דיוקנאות יהודים בבולי דואר (הוצאת "יסוד", תל-אביב). בשנת 1960 הופיע בעריכתו קטלוג מיוחד לבולי שנת הפליטת-עולמית.

א. לינדנבאום הוא יליד פולין, בעל השכלה סמינריונית עברית. נמצא בארץ מאז 1946 בהפסקה קצרה בתקופת סיוריו בארצות-אירופה ואמריקה.

ד"ר ורנר הקסטר

ד"ר הקסטר הוא דוגמא מופלאה של בולאי הממזג בתוכו תכונות של סוחר בולים, סופר, יועץ ושוטר בתערוכות בינלאומיות.

עם עליתו ארצה מגרמניה, ב-שנת 1935, התישב ד"ר הקסטר בחיפה והשתתף בייסודה של ה-אגודה הבולאית שם. במרוצת ה-זמן יצאו לו מוניטין בעולם כולו כאחד המומחים העולמיים בשדה הבולאות ובמיוחד בשטח הקשור בתולדות דואר א"י. הוא חיבר מספר קאטלוגים הנחשבים ליסודיים ביותר לבולי המנדט בארץ ישראל, משתתף ב"בולים" ומ-פרסם מאמרים בכתבי עת בולאיים בחו"ל. בשנת 1959 שימש ד"ר הקסטר שופט בינלאומי בתערוכות "סיציליה 59" והשנה בתערוכות "וארשה 60".

גוסטב וייסלברג

ג. וייסלברג, יו"ר אגודת סוחרים הבולים בישראל, חבר מערכת "בולים" ובעל הטור המיוחד "בבורסת הבולים". במדור זה מובאות ע"י ג. וייסלברג ידיעות על הנעשה בבורסת הבולים בישראל וכן התנודות בסחר בולי ישראל.

ג. וייסלברג הוא יליד צ'רנוביץ שבברומניה, עלה ארצה לאחר קום המדינה ומאז עוסק ביצוא בולי דואר של ישראל. לפני מלחמת העולם השנייה בעודו באירופה.

עשה כעתונאי ובתקופה מסוימת היה כתב חוץ של עתון וינאי ידוע.

המלאכה, שמחממת את בעליה... הופעתו הקבועה של עתון "בר-ליט", יש בה, בודאי, כדי לחמם את מיסדו של העתון ועורכו הר-ראשי.

שמואל שליט, יליד לודו שבפור-לין קיבל את השכלתו הכללית בבית ספר פולני ולאחר מכן ב-"גימנסיה עברית" שבעיר הולדתו. משחר נעוריו אסף בולידואר ו-כשהתבגר התמסר במיוחד לקריאת ספרות בולאית. מכאן זיקתו ה-בולאית-ספרותית שהביאתה לו-חבורו הראשון - ספר "תולדות אבול והדואר" שהופיע בה צאת "ציון", תשט"ו. ספרים אחרים ש-הופיעו בעריכתו הם "בולי ישר-אל" - צורך של ספר ואלבום (הוצאת עמיחי) וקטלוג מיוחד ל-בולי א"י.

כסופר עתון "מעריב" ועורך ה-מדור הבולאי בו, ערך ש. שליט את אוגדן מעריב לבולי ישראל ואת המדור הבולאי ב"מעריב ל-נוער". המדור הבולאי המתפרסם מדי שבוע בעתון "למרחב" (ש. אביאפרת) נערך אף הוא בידי ש. שליט.

במסעותיו הרבים בארצות-אירופה, ביקר בתערוכות הבולים הר-

שלמה שמגר

יו"ר התאחדות אגודות הבוראים בישראל, ש. שמגר, היה בן 5 כאשר הוקם לראשונה מפלגת הנייר הצבעוניות והוא מתגאה בכך, שאחדים מן הבוראים שאסף בימים ההם — עודם שמורים בר אוספו. הוא פעיל בהתאחדות משנת 1952 — תחילה כמזכיר, סגן יו"ר ולאחרונה יו"ר הועד הפועל. במשך שנים אחדות ערך את „הבולאי העברי" — בטאונה של ההתאחדות וחבר ספר „מה עליך לדעת על בולים", שזכה בתערוכות „תביל" במדליית כסף. בתערוכות „תביל" היה חבר היועד המארגנת.

ש. שמגר הגו חבר מערכת „ידיעות אחרונות", עתון בו הוא עורך גם את המדור הבולאי.

מנחם גלזר

חבר מערכת „בולים" מ. גלזר נמנה על צוות האנשים הפעילים של האגודה התל-אביבית לבולאות ולאחרונה נבחר כחבר הועד הפועל של ההתאחדות אגודות הבוראים בישראל. עקב פעילותו הבולאית הרבה, שמש מזכיר לחבר השופטים הבינלאומי בתערוכות „תביל" וכחוקרה על עבודתו המסודה הוענקה לו מדליית „תביל" — אחת מחמש המדליות שהוענקו למארגני התערוכה, שלא באמצעות השופטים.

מ. גלזר הוא יליד צ'כוסלובקיה, בוגר בי"ס לרפואת שיניים.

ד"ר משה אופיר

בימים אלה מלאו 50 שנה לפעילותו הבולאית של ד"ר מ. אופיר. בעודו ברוסיה, בשנת 1921, אושר ד"ר אופיר כאספרט מוסר מן לבולי אוקראינה. בתקופת עבודתו כעו"ד בתורכיה, שימש בא"כ המועדון הפילטלי המצרי, בשנת 1934 עלה ד"ר אופיר לא"י ושנה אחת לאחר מכן היה חבר הועד של „אגודת חובבי בולים", שהיתה האגודה הבולאית הראשונה בתל-אביב.

במשך שנים שימש ד"ר אופיר יושב ראש הועד הפועל של תת-אחדות אגודות הבולאים בישראל, נציג קבוע בקונגרסים של פי"פ וחבר הועד הפועל העולמי שלו. היה שופט בינלאומי בתערוכות המבורג וברצלונה.

אירגון תערוכות „תביל" תחשב ללא ספק, כשיא השגיו של ד"ר אופיר בשדה הבולאות.

ד"ר אופיר — חבר הוועד הפועל העולמי

ד"ר מ. אופיר, המכהן זה שנים אחדות כנציגה הקבוע של ישראל בפדרציה הבינלאומית לבולאות (פי"פ) וחבר הוועד הפועל העולמי של פי"פ, נבחר בקונגרס הבולאי הבינלאומי, שהתקיים בתום תערוכת הבולים הבינלאומית בווארשה, כחבר הועד הפועל תקופה של שלוש שנים נוספות. הודעה על כך נשלחה לד"ר אופיר על-ידי ל. ברטולט, יו"ר פי"פ.

בהודעה זו, כי ד"ר אופיר נבחר פה אחד על-ידי כל הנציגים לרבות נציגי הגוש המזרחי שהשתתפו השנה בקונגרס.

מיכה טיינר

על אף גילו הצעיר של מיכה טיינר, הוא נחשב לבולאי ותיק, שכן אוסף הוא בולי דואר ברציפות מאז ילדותו. מ. טיינר הוא תושב רחובות ועושה עתה בר ארצות הברית לרגל למודיו ה-אוניברסיטאיים. הוא חבר מערכת „בולים" ומשמש סופרו של העתון בארצות הברית.

צבי ברסט

לפני כשנה הצטרף למערכת „בולים" רבי-סרן צבי ברסט, הידוע כמומחה לבולי או"ם. צבי ברסט מאסף בולי דואר של או"ם, ארה"ב וכן נושאים מיוחדים, כגון „מבצע קדש", נאט"ו וכדומה. היה אחד הפעילים בחוג הבולאי „תל-אביב 52" שהצטרף לאחרונה לאגודה ה-תל-אביבית לבולאות. מחקריו על דואר כוחות האו"ם וכן על שרותי הדואר המצריים ברצועת עזה פורסמו בעתונות המקצועית ה-עברית והלועזית.

צבי ברסט משרת בצה"ל כמתנדס מדידות.

ז. אדלר

כמומחה לחומר בולאי הקשור בדואר אוויר, הצטרף ז. אדלר למערכת „בולים" ומפרסם בסביעות את מחקריו על דואר אוויר של ישראל והמנדט הבריטי. היה פעיל בחוג הבולאי „תל-אביב 52" ושימש כמזכיר החוג.

ז. אדלר הגו חבר הוועד הפועל של ההתאחדות אגודות הבוראים בישראל.

הוא יליד גרמניה וגמלא בארץ מאז 1935.

*

מפאת קוצר היריעה לא נזכרו כל המשתתפים בירחון „בול"ס" ואיתם הטליחה.

ברכת שנה טובה

מאחלת מערכת „בולים" לכל משתתפי הירחון וקוראיו

נושאים ומוטיבים ב"יודאיקה"

— מאת אשר בראוני —

מכיר אני אספן בולים רציני מאוד וקנאי, בעל השכלה וידע, אדם שקרא, למד וראה הרבה והאוסף בולים, אך ורק מוחותמים, ורק כאלה שהורדו ממכתב שהיה בשימוש פוסטלי. מבחינתו בולדואר שלא עבר תהליך פוסטלי פסול... האספנות הנושאת, לדירי, זה מעשה ילדים.

בתערוכת "תביל", למשל, שהתקיימה בתל-אביב ב־1957 ראינו ליד בולי המטבעות של ישראל, מטבעות עבריות עתיקות, ששימוש כדגמים לבולים. כל אספן רציני של בולי ספורט, לא יוותר על שום בול תעמולתי ספורטיבי. ואספן של "בולים על גבי בולים" ידור שינה מעפפין עד שלא ישיג כל תזית או בול תעמולה שיצא לרגל תערוכת בולים כל שהיא. ואם בכל סוגי האספנות הנושאית המצב הוא כזה, ב"יודאיקה" על אחת כמה וכמה. מי שאוסף בולים הקשורים בשואה, ומקשט את האוסף בכסף ממתנות ריכוז או גיטאות, בתלושי מזון שהיו בשימוש במחנות הריכוז, בתמונות מקוריות או אמנותיות מחיי המחנות — לא רק שאין לגנותו על שהוא פוגע, כביכול, בבולאות הטהורה והקלאסית, אלא יש ללמוד ממנו ולחקותו. כל טעמה של האספנות יפוג באם תהיה כבולה למושגים שהיו, אולי, טובים בתחילת המאה, אך בימינו הם למשא ולטורה. כל הקסם, היופי וכוח המשיכה שבאספנות יתנדפו כעשן, באם ננסה לפגוע ולבטל את המעניין והמועיל בעיני אספן "יודאיקה" מבחינתו. אל נשכח את המלחמה שניהל העומדים על משמרת הבולאות הקלאסית נגד האספנות הנושאית ואת לקחה. נחזק את ידי אספני "יודאיקה", כי ברכה רבה ולקח טוב יש בכל פריט הקשור ב"יודאיקה".

236 בולי דיוקנאות יהודים הופיעו עד כה

איגוד אספני "יודאיקה", העוסק במחקר ובריכוז חומר על נושא זה, ערך לאחרונה רשימה של בולי "יודאיקה" (יהודים על בולים). הרשימה מסתמכת על שלושה מקורות: (א) אלבום "יודאיקה" של אריה לינדנבאום, שהופיע ב־1958; (ב) הרשימה שפורסמה בחוברת ינואר 1960 של הירחון "יודאיקה פוסט", המופיע בדטרויט (ארצות הברית); (ג) הרשימה שפורסמה בחוברות האחרונות של הירחון הישראלי "דה הולי לנד פילטליסט".

לפי רשימה זו הופיעה עד כה 33 ארצות 236 בולים לכבודם של 86 אישים יהודים או ממוצא יהודי. (ברשימה כלולים מספר בולים ללא דיוקנאות שהוצאו לכבוד יהודים). לפי מספר הבולים והאישים צועדת בראש ברית-המועצות. ובין האישים תופס מקום ראשון קארל מארכס, שלכבודו הופיעו 58 בולים ב־11 ארצות.

המושג "יודאיקה" חובק זרועות עולם. הוא מתפשט על כל מרחבי הזמן והמקום. חודר לכל תחומי המחשבה ונוגע במישרין או בעקיפין בכל שטחי החיים. לא נעמוד כאן על הסיבות והמניעים שגרמו לכך. הם ידועים ומוכרים. נציין רק וגזכיר להצדקת דברינו, כי הדתות שהצרו את צעדי האמונה הישראלית ורדפו בחרייף אחרי היהודים, או תנועות ומפלגות עולמיות שלא שירתו את העניין היהודי הלאומי — נוסדו וטופחו ע"י יהודים או בהשראתם. ואם בעינינו, שמנקודת מבט יודאיסטית, הם בבחינת שני הפכים, אי אפשר בלי יהודים, על אחת כמה וכמה, במדע ובאמנות, בהמצאות ובגילויים, בתעשייה ובאדריכלות, בספרות ובמדיניות, בכלכלה ובפרואה ובכל יתר שטחי המחשבה והמעש של האנושות.

אין איפוא להתפלא, ש"יודאיקה" מקיפה כל כך הרבה עניינים, ואין כל הצדקה ל"התקפות" על האספנים הלהוטים לדחוס, כביכול, ל"יודאיקה" בולאות, תוויות, מטבעות, תמונה או בול פרסומת ותעמולה וכו' וכו'. ברם, יש ויש הצדקה ואפילו הכרח לקבוע תחומים וליצור גבולות לנושאי המשנה ב"יודאיקה" ואז הכל יבוא על מקומו בשלום.

האם אפשר, למשל, לשלול מאדם האוסף ספרים בנושאים יודאיסטיים את התואר "אספן יודאיקה"? האם ייתכן לא לננות אדם האוסף חרטינה אמנו' תית-יהודית, או תמונות על נושאים יהודיים בשם "אספן יודאיקה"? ברם, בעוד שאצל אספנות "יקרה" לא יתכן ערבוב של מושגים ועניינים, הרי בבולאות, בגלל האופי העממי וההמוני של אספנות זו, האנרכיה היא מושלמת. אפילו אצל אספנים רציניים, נמצא רק לעתים רחוקות אוסף מסודר ומוגדר. במכירות פומ' ביות של בולים מוצעים לאספני "יודאיקה" בולים, תוויות, סמלים, תמונות, מטבעות, אקסליברסים, עתונות ועוד ועוד.

מבחינת המושג "יודאיקה", הפריטים האלה כשרים למהדרין והערבוביה נגרמת רק בגלל שאין מבחינים אצלנו בין "נושא" ו"מוטיב". כי, לו היינו אוספים "דיוקנאות יהודים על בולים" "אמנות יהודית בבולים" אנשימיות בבולים" "פסוקים, אישים ומאורעות תנכ'יים", או חותמות דואר שהוצאו ברחבי העולם לרגל מאורעות יהודיים, שכולם הם בנושא "יודאיקה" אך שייכים למוטיבים שונים בנושא, היה הבלבול מסתים מדי. אך מאחר ואספני "יודאיקה" הם ברובם אנשים בעלי "נשמה יתרה", שאהבתם לעמם ול"יצירתו גדולה ביותר" — אוספם יהיה פגום ובלתי מושלם באם לא ימצא בו בול פופר, או למשל בול "מועדים לשמחה" של הקהילה היהודית בברסלאו, בול ה"דא" בארגנטינה, בול בנימין מטולדה, או בול נדיר של קק"ל או כל תזית של ארגון יהודי אחר.

מימצאים ארכיאולוגיים בבולי ישראל

מאת יצחק רובל

עתיק, שהיה מצוי בארצנו ובארצות הסמוכות לאורך מאות שנים רצופות, בצורות שונות.

בול המנורה וכן בול עצמאות תשט"ו צוירו לפי דמות המנורה שעל גבי שער טיטוס ברומא, ולפי המשוער זוהי המנורה שהיתה ב מקדש הורדוס.

המטבעות העתיקות, אשר לפיהן צוירו בולי המטבע, מתייחסות כידוע לשלש תקופות: מלכי החשד מונאים, מלחמת חבית השני, ו מלחמת ברכוכבא.

בולי דואר אויר א' מתארים דמויות של צפרים שנמצאו חרור תות על גבי קברים עתיקים ב מקומות שונים בארץ ובעבר ה ירדן, ומתייחסים לתקופות שג בות, החל מאמצע המאה השניה שלפני הספירה (נשר מרישה 100 פר') ועד לראשית המאה הששית (נשר בית אלפא, 40 פר').

בול תבול מתאר את גלגל ה מזלות ברצפת הפסיפס של בית הכנסת העתיק בבית אלפא, המת ייחס לתקופת המלך יוסטיניאנוס, בראשית המאה הששית. הפסיפס נתגלה בשנת 1928 בחפירות ש נערכו ע"י פרופסור סוקניק.

הנה כי כן, באמצעות בולי ישר אל המתארים מימצאים ארכיאולוג גיים, נוכל לערוך סיור, לא קצר, על פני ההיסטוריה העתיקה שלנו בתקופה של כאלף וארבע מאות שנה — מימי ראשית המלוכה ו עד לסוף התקופה הביזנטית.

עם כינוסה השנתי של החברה לחקר ארץ ישראל ועתיקותיה, בסוכות תשכ"א, מן הראוי לסקור באיזו מדה משקפים בולי ישראל את המימצאים הארכיאולוגיים. סמלים לאומיים עתיקים, המתגלים בדרך כלל בחפירות ארכיאולוגיות, משמשים בכל מדינה נושא נכבד לבולאות. במיוחד רגישות לכך מדינות הקמות לתחייה ומגיעות לעצמאות מדינית. הן מושתדלות להעלות מנכבי העבר סמלים לאומיים עתיקים ולחזק באמצעותם את החברה ואת הנאווה הלאומית של עמיהן. אך לא רק הנה הוציאה לא מכבר יוון סדרה של בולים במתכונת, של מטבעות יוון העתיקות. אין ספק, שדואר ישראל הגדיל לעשות בשטח זה מכל מדינה אחרת, בהוציאו תוך 12 שנים 17 סדרות על נושאים ארכיאולוגיים, ובהן 71 בולים, היינו:

תבולי מועדים תש"ט

8 סדרות של בולי מטבע,	
כולל דואר עברי — 41 בול	
בולי מעבר	11
דואר אויר א'	6
מועדים תש"ט	5
בול מנורה	1
יובל המורים	1
עצמאות תשט"ו	1
ב צ ל א ל	1
מועדים תשי"ח	3
צמדת תבול	1
	71

לתקופה הקדומה ביותר מתייחסים בולי מועדים תש"ט, המראים כזכור, מגלה עפה "למקד", מימי מלכי יהודה (יתכן — מימי של מה). בצורת חותמת שהיתה חרור תה על כדי יין ושמן שהועלו בתור מס לאוצר המלך. לאותה התקופה, בערך, מתייחסים גם ה

שקל כסף מהשנה הרביעית של המרד הראשון.

מבקשים ציירי בולים

סוכנות בולאית של מספר מדינות אפריקה ואסיה פרסמה הודעה לפיה מבוקשים ציירי בולים מכל העולם. ההודעה מוסרת, כי ציירים אשר יפנו לפי הכתובת:

Philatelic Agency at
225 West 34th Street,
New-York 1, N.Y. U.S.A.
יכונו למשרדי דואר שונים המעוניינים להעסיק ציירים זרים לצורך בוליהם. הציירים יועסקו לפי חווים מיוחדים.

אירגון השרות הבולאי כיצד ?

— מאת י. גלעד —

נושאים הלקוחים מן התנ"ך ואחר כך אישים, הן בחיים והן לאחר מותם, גיבורי ישראל, צדיקים, מנהיגים, מפעלי תרבות, כנסים שונים, ישובים, צורות החישובות, מטוסים על סוגיהם, ספורט, מפות, תשמישי קדושה, מוצרי חרושת, סימלי ערים, מוסדות חוץ הקשורים במידתמה עם העם או מדינת ישראל, דגים, ספרים, יעור, זהירות ברכים, מקומות קדושים בארץ, מקומות הקשורים בהיסטוריה של עם ישראל ועוד ועוד נושאים רבים. מובן שנושאים אלו יש למיין, לברר לקראת דיון רחב ומיגע, שלאחריו מגישה הועדה את המלצותיה לפני שר הדואר, המאשר בדרך כלל 6 עד 8 הוצאות בולים במשך שנה שוטפת, המגיע, בדרך כלל, עד 20 בול בשנה.

לאחר אישור הנושאים מבקש השרות הבולאי מאת ציירי בולים להגיש תרשימים (ציורים) להדפסת בולים, לפי תפיסתם של הציירים, לנושאים שאושרו. אם בין הנושאים נמצאים אישים או צמחים, או כל גוף אחר שמצויה ממנו תמונה או ציור, העניין קל יחסית, אולם הקושי מתחיל כאשר צייר צריך ליצור מדמיונו, או לתת אינטרפרטציה ציורית לנושא. לאחר קבלת כל הציורים, מוגשים אלו להמלצה לפני ועדת הסמלים הממשלתית המורכבת לצורך זה משרי ממשלה, המנהל הכללי ופקידים בכירים של משרד הדואר בצירוף ועדת מומחים.

לאחר בחירת הציורים המתאימים ואישורם ע"י שר הדואר, מוזמן השרות הבולאי את הדפסתם, אם לפי שיטת פוטוליטוראופסט, או לפי שיטת פוטור-גרבורה, הכל לפי הציור, באמצעות המדפס הממשלתית. לאחר הדפסתם, מובאים הבולים למחסני השרות הבולאי ומכאן הם מכוונים לשני אפיקים: האחד — הספקה לדואר והשני לבולאים. עיקר העבודה בשטח זה היא עבודת המיין, תלישה, סידור, החתמה ועוד. עבודה, שצריכה להיעשות ברובה המכריע בידים ובזהירות כדי לא לקלקל את הניקוב, לא לכלוך, לא לקמט וכיו. מאחר וידוע לכל בולאי ולו גם מתחיל, שרק בול שלם הוא בעל ערך מלא, שומר השרות הבולאי במידת היכולת המקסימלית על הנתונים האלה ואם בכל זאת מגיע לידי אספנים בול מקולקל, ישמח השרות הבולאי להחליפו בזמן סביר לאחר משלוחו ומכירתו.

עם סיום הפעולות במחסנים השונים, מועברים הבולים למכירה ולמשלוחים בארץ ובחו"ל. בארץ נמכרים הבולים ביום הופעתם בערים הראשיות ובמספר ערי-שדה, ולאחר יום הופעתם בלשכות השרות הבולאי בתל-אביב-יפו ובאשנבים הבולאיים בירושלים ובחיפה. כן נשלחים הבולים ישירות לבתייהם של אלפי

(המשך בעמ' 22)

השרות הבולאי הוא אחד מהמחלקות והשרותים הצעירים ביותר במשרד הדואר. הוא נוסד לאחר קום המדינה ב-15.8.48 ע"י דוד רמז ז"ל, שר התחבורה הראשון במדינת ישראל.

השרות הבולאי היה צריך להתחיל הכל מהתחלה, כי יתר השרותים של הדואר עברו למדינת ישראל במצב סדיר פחות או יותר, עם נסיון שצברו בתקופת המנדט, על אף הנסיגות של האנגלים ליצור תווה ובוהו גם בשרותים אלה.

עיקר מטרתו של השרות הבולאי בראשית פעולתו היו בולי דואר וכלילים למטרות הדואר, דהיינו לצורך גביית האגרה עבור השרותים שהנהלת הדואר מגישה לקהל, בצורות רבות. (מכתבים רגילים, רשומים, מכתבי אקספרס, חבילות, ציירות ועוד). כמטרה משנית העמיד לעצמו השרות הבולאי מיד עם הקמתו, לספק את הוצאותיו לבולאים, בצורה מסודרת ותקינה.

לשם כך נוצרו שתי זרועות עיקריות: האחת — אספקה לבתי הדואר לצרכים דאריים, שרק בשנה האחרונה הגיעה לכדי השלמה, והשניה — אספקה לבולאים, שלפיה ניתן השם "השרות הבולאי". במשך השנים התבסס השרות הבולאי והתרחב, בעיקר בשטח מינוי, שהוא אחד המפותחים ביחס בעולם, הנותן ללקוחותיו את מלוא השרות האפשרי, הן באספקת הבולים לביתו של המנוי והן במכירתם לאספנים מעבר לדלפק.

כדי לאפשר פעולה תקינה של המפעל, מחולק השרות הבולאי מבחינה ארגונית לחמישה מדורים:

- א. מכירות
- ב. הדפסת בולים, הכנת חותמות דואר, תערוכות ופרסומים
- ג. מחסני בולים
- ד. הנהלת חשבונות
- ה. מכירה ומשלוחי בולים בארץ ובחו"ל

וכך מתחילה הפעולה:

מדי שנה, בחודש ינואר או פברואר, מפרסם השרות הבולאי הודעה לציבור (מוסדות ואנשים פרטיים) ומבקש להגיש הצעות לנושאים, אותם מבקש הציבור להנציח בבולי דואר בשנת הכספים הבאה. לדוגמא, ההצעות המוגשות בינואר 1961 תובאנה לדיון לקראת התוכנית להוצאת בולים לשנת התקציב 1962/63.

לאחר שנאספו כל ההצעות שנתקבלו מן הציבור, מסדרים אותן לפי קבוצות נושאים, כגון תנ"ך, אישים, ישובים, צמחים, מפעלים וכו' ומגישים אותן לעיון ולהמלצה בפני ועדת תכנון בולים. בדרך כלל מכילה תוכנית הצעות, המוגשת לפני הועדה כ-200 עד 300 הצעות שונות, על כל נושא אפשרי. בראשונה

שנת 2500 לכורש בולי פרס קשורים בתולדות עם ישראל

מאת א. אכריצה

בית המקדש על-ידי הקצבת סכום מי כסף מאוצר ממלכתו. הוא נראה בבול אחד מן הסדרה כשי הוא יושב על כס-מלכותו ויועץ ציו לידו. בול אחר בסדרה מראה

קבר כורש

את העיר פרספוליס. שבה בנה דריוש את משכנו בימים שבית המקדש נבנה בירושלים.

מרבית הבולים שיוצאו במסגרת שנת כורש ישאו אופי ארצי-כיאולוגי כשאר בולי פרס ה-מציינים את עתיקות המדינה.

פרס (איראן) היא מלוכה לחוף הים הכספי בצפון, המפרץ הפרסי וים-ערב בדרום. שטחה 1.612.800 קמ"ר, 18.5 מיליון תושבים. לפני העליה לישראל חיו בפרס 100 אלף יהודים (1948-1951). עשייה רבה בנופת ובמחצבים. היצוא ה-עיקרי: נפט, כותנה, שטיחים, צמר ואופיום.

פרס היתה נייטרלית בשתי מלחמות העולם האחרונות. אחרי זיכוי המדינה האנטי-בריתית ב-עיראק בשנת 1941 נמלטו לפרס ראשי המרד. בספטמבר 1941 נכנסו צבאות בריטניה וסט"ר, ומאוחר יותר האמריקנים, שאיל-צו את השאח ריזה חאן פאהלאוי להתפטר, ובמקומו הוכתר בנו מוחמד ריזה פאהלאוי. הבירה: טאהראן. פרס הכירה במדינת יש-ראל, "דה פקטו" ומקימת עמה יחסים באמצעות קונסוליות זרות.

בעוד חודשים מספר יתחילו בפרס בשורה של אירועים וחגיגות למלאת 2500 שנה לכורש - מלכה הראשון של ממלכת פרס הקדומה, המלך חור, אשר הנביא רואה אותו כמשיח ואשר חשיב את גולי בבל היהודים אל ארצם.

ריו על שיבת ציון, הרשה לבני יהודה שגולו מעל אדמתם לשוב לארץ ישראל, בהנהגתו המופלאה של זרובבל, וכן עודד אותם לבנות את בית המקדש בירושלים. "כה אמר כרש מלך פרס, כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלהי השמים והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלים אשר ביהודה" (עזרא א' ב).

פנים ארמונו של דריוש

יצוין, כי מצויים בולי פרס הקשורים קשר כלשהו בתולדות עם ישראל, בתארים קטנים היסטוריים מתקופת הבית השני. ה-מעניין מהם הוא ללא ספק, בול קבר הנביא הבקוק שהופיע ב-שנת 1948 בסדרת בולים המתארים עתיקות המדינה. כידוע, מחולקות הדעות של חוקרי ה-מקרא על אישיותו של הנביא הבקוק, וקברו בפרס הוא בגדר השערה בלבד.

בסידרה פרסית אחרת, משנת 1948, ניתן לראות את קברו של כורש ופרגמנטים היסטוריים מ-תקופת מלכותו של דריוש. שאף הוא קשור בתולדות עם ישראל. דריוש, המכונה "הגדול" או "הראשון" סייע בהמשכת בנין

מדיניותו הנבונה, רחבת-לבו ו-ריחוקו מאכזריות ועריצות, מש-וים לכורש דמות של מלך חביב בכל המזרח העתיק. לא יפלא, איפוא, שיובלו של מלך זה אשר ייסד את ממלכת פרס, מיוג את מדי עם פרס ושלט על "ארבע רוחות העולם", יצוין בחגיגות פאר המוניות, שהוכרזו ע"י ה-שאח מוחמד ריזה בכל רחבי פרס ויאה יוצאו לזכרו בולי דואר מיוחדים, בקרוב תופץ סדרת בולי-דואר שנועדו לשמש תעמולה ל-חגיגות וכעין "הזמנה" לביקור בפרס.

המבקר היום בפרס ירגיש מיד ביחס של הערכה והוקרה למלך כורש ויבחין במיוחד את הרגשת השמחה של הפרסים על הקשרים ההיסטוריים שבין פרס ו-יהודה, אשר כורש מילא תפקיד עיקרי בחיזוקם וכמובן ששמו של כורש ויתר מלכי השושלת הונצחו בבולי פרס.

כורש, הידוע בפי כל בכינוי "הגדול", כבש את כל ארצות קיד-מת אסיה אחרי כיבוש בבל הכ-

קבר חבקוק

אנשי שם בבולי 1959

מאת עזריאל הירש

(1859—1769) מיסד מדעי הקלימ-

טולוגיה.

30.4.59, רומניה, סידרה של 6

בולים (חוקרי טבע) צרלס דרוין;

(פיוקאים) א. פופוב; (משורר-

רים) ר. ברנס; (סופרים) שזום

עליכם; (פיוקאים) פ. יוליו

קירי; (מוזיקאים) גיאורג פרידריך

הנדל, מלחין גרמני (1759—1685).

2.4.59, רוסיה (סופרים) לזכור

של סולחנסבה אוברליאני, סופר

גרמני.

27.4.59, ד.ד.ר. (מוזיקאים) 200

שנה למות המלחין ג. פרידריך

הנדל.

2.4.59, רוסיה (משוררים) 150

שנה להולדת נ. גוגול (1852—

1809), משורר וסופר רוסי, חת-

פרסם בגלל יצירתו „הנשמות

המתות“.

24.4.59, איטליה (משוררים)

(מהפכנים) בול זכרון לכבוד ה-

משורר ג. גורדון בירון (לורד)

(1829—1788), יצירותיו דון וואן,

שוודי הם,

27.4.59, איטליה (מדינאים) 100

שנה להולדת ק. פרמפוליני (1859—

1930), ציר בית הנבחרים ה-

איטלקי ולחם לרפורמות סוציא-

ליות.

6.5.59, ד.ד.ר. (חוקרי טבע) 100

שנה למות אלכסנדר הומבולדט.

15.6.60, צרפת, סידרה בת 6

בולים (היסטוריונים) לכבוד ההיס-

טוריון של מסע-הצלב ה-4 גיאור

פרי דהוילרדין (1212—1159);

(ארכיטקטים) לכבוד הגנן והארכי-

טקט של המלך לודויג ה-14, אנדרה

נוטרה (1700—1613); (מטימטי-

קאים) לכבוד הפילוסוף המטימטי-

קאי זן להרון דאלמבר (1717—

1783); (פסלים) לכבוד הפסל ה-

המפורסם דוד ד'אגנרס (1788—

1856); (רופאים) לכבוד האנטום

והפיסילוג הצרפתי, כסוויה בישא

(1771—1802); (פסלים) פ. א. בר-

טולדי (1834—1904) פסל את פסל

החרות בניירוריק.

5.7.59, צפת (משוררים) 100

שנה למות המשוררת ומרת מרס-

לינה (1786—1859).

6.5.59, רוסיה (חוקרי-טבע) 100

שנה למות א. הומבולדט.

„שנה בולאית“ ניתנת לסיוכום, חדשים אחדים לאחר תום השנה הקאלנדריית, שכן בקאמלוגים המוצאים לבולי העולם, אינם כלולים בולי השנה השומפת, אלא של השנה שחלפה. ברשימה זו נגע כאילן בולאן, חדש יחסית, והוא „אנשי שם בבולי שנת 1959“. הבולים יפורטו לפי סדר הופעתם ויצוין ליד כל בול לאיזו קבוצה אפשר להכלילו, כאם האספן אוסף את בולי האישים לפי שטחי פעולתם.

15.1.59, ד.ד.ר. (מהפכנים) ל- ציון 40 שנה לרצח קרל ליבקנסט (1871—1919) ולרוח לוקסמבורג (1870—1919).

25.2.59, ארה"ב (מהפכנים) כל- בוד לוחם החופש הדרום-אמריקאי חוזה דהסן מרטין (1850—1778).

שירת בצבא ספרד. בשנת 1812 הצטרף למהפכה בארצו, כבש את צילי והיה פרוטקטור של פרו.

30.3.59, ישראל (סופרים) במל- אות 100 שנה להולדת הסופר ה- יהודי הדגול שלום עליכם.

6.3.59, גרמניה המערבית (כל- כלנים) 500 שנה להולדתו של ה- סוחר המפורסם יעקב פוגנר

(1525—1459), ממשפחת בעלי מלאכה ובנקאים עשירים בעלי השפעה.

5.2.59, רוסיה (פיוקאים) 350 שנה להולדתו של א. טוריצ'לי, פיוקאי איטלקי (1647—1608), סמציא הכרומטר.

5.2.59, רוסיה (חוקרי טבע) 150 שנה להולדתו של צ'רלס דרוין (1882—1809) חוקר טבע אנגלי,

בעל התיאוריה הידועה בשם „דר- וינצ'ס“.

28.3.59, גרמניה המערבית (מתי- מטיקאים) 400 שנה למותו של אדם ליוזה (1559—1492).

10.2.59, רוסיה (סופרים) 100 שנה להולדת שלום עליכם.

10.2.59, רוסיה (חוקרי טבע) 100 שנה להולדתו של נ.פ. גמליה — חוקר תורת החיים של החייד-

קים.

26.2.59, רוסיה (סופרים) 100 שנה להולדת הסופרת השוודית סלמה לגלרף (1859—1940), בע-

אנשי שם ובולי 1959

גרמני פליקס מנדלסון-ברתולדי
(1809—1847).

14.8.59, רוסיה (משוררים) 150 שנה להולדת הסופר והמשורר אלכסי קולצוב (1809—1842); ה- משורר הרוסי הדגול לאחר המה- פכה ולדימיר מאיקובסקי (1894—1930); גדול משוררי רוסיה אלכס- נדר פושקין (1798—1837).

1.9.59, ארה"ב (מדינאים) ארנסט רויטר —ראש עיריית ברלין, לוחם לחופש התחבורה לברלין המנוחקת. 1.10.59, גרמניה המערבית (סופר רים) האחים יעקב (1863—1785) וילהלם גרים (1859—1786) מחברי ספורים לילדים ונער.

31.8.59, בלגיה (אנשי דת) 500 שנה להולדת האפפיור אדרינוס דה- מחנך הקיסר ה-5, הגמון בטורטר זה ואינקוויזיטור בארגון. בימי כהונתו כאפפיור (1523—1522) ניסה להשליט את משמעת הכנסייה לפי אידיאל הנזירים והתכונן לל- חום נגד הריפורמטורים והתור- כים.

20.9.59, הונגריה (משוררים) 200 שנה להולדת המשורר הגרמני הדגול פרידריך שילר (1759—1805); (מוזיקאים) 150 שנה למות יוסף היידן מלחין אוסטרי.

10.11.59, (משוררים) 200 שנה להולדת המשורר פ. שילר. 9.9.59, צרפת (פילוסופים) 100 שנה להולדת הפילוסוף היהודי- צרפתי אלנזי ברגסון (1859—1941) בעל פרס נובל לספרות 16.10.59, צ'כוסלובקיה (מוזיק- אים), 150 שנה להולדת המלחין יוסף היידן; (חוקרי-טבע) 150 שנה להולדת חוקר הטבע האנגלי צ'רלס דרווין.

14.10.59, אקוודור (אנשי-דת) בול זכרון למות האפפיור פיוס ה-12.

25.11.59, ישראל (סופרים) 100 שנה להולדת א. בן-יהודה, מחיל הלשון העברית.

10.12.59, שוודיה (פזיקאים) 100 שנה להולדת סונטה אורניוס (1859—1927) חימאי ופזיקאי שוודי, בעל פרס נובל לחימיה. התעסק בבעיות קוסמולוגיות וביור- לוגיות.

המשורר פ. בורנן (1867—1958).

29.7.59, רוסיה (ציירים) הצייר הרוסי המפורסם א. רפין (1844—1918); (מוזיקאים) המלחין הרוסי הדגול פ. י. צייקובסקי (1480—1893). מגדולי הקומפוזיטורים ה- רוסיים במאה ה-19 חיבר אופרות: "יבגני אוניגין", "הגברת פיק"; בלטים: "היפהפיה הנרדמת", "אגם הברבורים", "מפצח האגוזים".

16.7.59, רוסיה (מדענים) 150 שנה להולדת המורה הצרפתי ומי- מציא כתב העוורים, לואיס ברייל (1809—1852).

16.7.59, רוסיה (משוררים) לזכ- בוד המשורר הסטרי, גבור ברית המועצות מוסה דוליל.

24.7.59, פולין (מדענים) 100 שנה להולדת אליעזר זמנהוף (1859—1917) ממציא שפת ה- אספרנטו.

14.9.59, צרפת (מדינאים) 100 שנה להולדת הסוציאליסט הדגול ז'אן ז'ורס (1859—1914), חבר בית הנבחרים הצרפתי, ממסדי העתון "הומניטה". נרצח בשנת 1914 על-ידי מתנגד פוליטי ימני.

14.9.59, ארגנטינה (רופאים) ויליאם הרווי (1657—1578), יופא אנגלי מפורסם, מיסד המדע של מחזור הדם; קלוד ברנרד (1813—1878) פיסיולוג צרפתי, חוקר דרכי האכול וחלוף החמרים והשפעתם על מערכת העצבים; אויאן פבלוב (1849—1936) פיסיולוג רוסי, בעל פרס נובל למדיצינה, חקר ה- שפעת מערכת העצבים על הפרשת מיצי הקיבה.

8.9.59, גרמניה המערבית (מר- זיקאים) 200 שנה למות י. פ.

הנדל (1759—1685) מלחין אנגלי ממוצא גרמני. 100 שנה למות המל- חין הגרמני לואיס ספוהר (1784—1859); המלחין הגרמני לודוויג ון בטהובן (1770—1827) התפרסם ב- חבור 9 הסימפוניות ויצירות אחרות המציירות את דרכו האמנותית והתפתחות המוזיקה בין הקלאסי- ציון והרומנטיקה; המלחין האוס- טרי יוסף היידן (1809—1732); 150 שנה להולדת המלחין היהודי-

8.5.59, רוסיה (מוזיקאים) 150 שנה למות המלחין הדגול האוסטרי יוסף היידן (1732—1809).

13.5.59, רוסיה (סופרים) 100 שנה למות הסופר הרוסי סרגיי אקסקוב (1791—1859) התפרסם בגלל ספרו "יומן הצייד".

6.5.9, אקוודור (חוקרי-טבע) 100 שנה למות א. הומבולדט.

13.5.59, פיליפינים (מציבים) 56 שנה למות הגנרל אפולריו מ- ביני (1864—1903), יועץ מלחמתי במלחמת אמריקה-פיליפינים.

26.5.59, אוסטריה (מוזיקאים) 150 שנה למות המלחין יוסף היידן.

10.5.59, האיטי (מדינאים) 150 שנה להולדת א. לינקולן נשיא ארצות-הברית (1865—1809), המ- שחרר הגדול של כושי ארצות ה- ברית.

6.6.59, אורוגווי (משוררים) המ- שוררת הצילית גבריאלה מיס- טראל, במלאות 70 שנה להולדתה. 6.7.59, שוודיה (סופרים-משורר- רים) 100 שנה להולדת הסופר ה- שוודי וורנר פון הינדסטם (1859—1940), בעל פרס נובל, ספריו ה- מפורסמים: "שנים של עליה ל- רגל ונדודים"; "אנשי קרל ה- 12".

22.6.59, ישראל (סופרים-משורר- רים) 25 שנה למות המשורר ה- לאומי ח. נ. ביאליק (1873—1934) שיריו המפורסמים ביותר: "הבריכה", "אל הצפור", "על השחיטה", "בעיר ההריגה"; ספר- ריו: "אריה בעל גוף", "מאתורי הגדר"; תרגומיו: "דון קישוט" לסרואנטס, "וילהלם טל" לשילר, "הדיבוק" לש. אנסקו.

1.7.59, סן מרינו (מדינאים) 150 שנה למות א. לינקולן.

22.6.59, צ'כוסלובקיה. סידרה בת 6 בולים, (מוזיקאים) המלחין פ. בנדה (1786—1709); (תיאטרון) הדומטורג ק. קליצפרה (1792—1859); (טכנאים) הטכנאי א. סטר- דולה (1859—1924); (סופרים) ה- סופר קרל וצלב ריס (1859—1926); (ציירים) הצייר א. סלבי- ציק (1870—1911); (משוררים)

חיסון נגד מחלות, ביניהן כלבת, לואי פסטר (1822—1895); (פיוזי-קאים) אייזיק ניוטון (1643—1727) מדען בעל שם עולמי, ממוצא אנגלי. (פיוזיקאים) לכבוד טרונס הפוליטי הדגול אשר גילה את מערכת השמש, מיקולי קופר-ניקס (1473—1543).

9.11.59, רוסיה (משוררים) 110 שנה למות המשורר ההונגרי א. פוטופי (1823—1849).

8.12.59, יון (מדינאים) לכבוד אימרה נאג', ראש ממשלה הונגרי שהוצא להורג.

30.12.59, בולגריה (מדענים) לכבוד 100 שנה להולדת א. זמני-הוף ממציא שפת האספרנטו. **ע. הירש**

פישקין משורר רוסי; ו. מאיאקובי-סקי. שני הבולים הוצאו לכבוד ה- תערוכה הבולאית הרוסית בבור-דפוש.

3.11.59, קובה (מוזיקאים) לכבוד טרסיה גרציה מונטס (1880—1930) מיסדת האגודה לאמנות ה-מוזיקה.

15.12.59, פולין סידרה בת 6 בולים (חוקרי טבע) 150 שנה להולדת החוקר האנגלי צ'רלס דרווין; (חימאים) לכבוד החימאי הרוסי דימטרי מנדלייב (1834—1934); (פיוזיקאים) לכבוד הפיזיקאי היהודי ואבי תורת היחסות פרופ. אלברט איינשטין (1879—1955); (חימאים) לכבוד החימאי ובקטרי-לוג הצרפתי שהמציא הרכבות ל-

30.9.59, רוסיה (משוררים) 225 שנה להולדת המשורר התורכמני מכטומקולי טוכוב.

10.11.59, ד.ד.ר. (משוררים) 200 שנה להולדת המשורר הגרמני פ. שילר.

7.12.59, צ'כוסלובקיה, סידרה בת 6 בולים (פיוזיקאים), לזכרו של ה- פיזיקאי היוגוסלבי נ. טסלה (1856—1943); 100 שנה להולדת א. פופוב (1859—1905); לזכרו של הפיזיקאי הצרפתי, חוקר הגלים ה-אלקטרומגנטיים אדוארד ברנלי (1844—1940); לכבוד הממציא ה-איטלקי (טלגרף) גיוג'לימו מר-קוני (1874—1937); לזכרו של הנריק הרץ (1857—1894); פיוזי-קאי יהודי-גרמני (גלי הרדיו). 14.11.59, הונגריה (משוררים) א.

קורא נכבד,

הירחון "בולים" המוגש לך הפעם חנים, משמש בבטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל. גם אם לא תהיה מנוי קבוע לירחוננו.

"בולים" מגיש לך אינפורמציה בולאית מהימנה, מדויקת ואובייקטיבית בכל הענפים המרובים של הבולאות.

ב"בולים" משתתפים טובי הסופרים הבולאיים בארץ, הבאים לשרת אותך במיטב הידע הבולאי שלהם.

דמי המנוי לשנה — 6 ל"י כולל דמי משלוח לבית המנוי — לדגל תערוכות "תביב" ניתנת הנחה של 1 ל"י.

בולים

הירחון הישראלי לבולאות
ת.ד. 2578, תל-אביב

בולים ובולאות בתש"ד

מאת יהושע מרקוס

גניזות בול זה, לפי הוראות ראש הממשלה, עוררה, כזכור, הדים שליליים בארץ ובחו"ל והביאה נזק, לא רק לבולאות הישראלית בלבד, אלא גם לפרסטיז'ה של ה- מדינה, שכן מדינות רבות הוציאו בולים עם סמלים יהודיים (מגן דוד) ולא התחשבו בלחץ חוגים דתיים אנטי-יהודיים. חוגי ציבור ורובה המכריע של העתונות חבצו לבטל את האיסור, אולם עם כניסתו של שר-הדואר החדש, מר בנימין מינץ, נתמעסו הסיכויים לתקוף המעוות.

המצב בשוק הבולים

רבים הם האספנים המבקשים לדעת מה מחירם של בולי ישראל. במיוחד רוצים הבולאים לדעת, האם כדאי להם לנצל את ההזדמנות, שניתנה על-ידי השירות ה- בולאי, מאז הופיעו בולי האגורות, המאפשר להם להחליף את ה- בולים הכפולים בבולים החדשים. גראה, כי השפל הוא בעיקר ב- בולים הכפולים בבולים החדשים. ציוניות (בולי עצמאות — 9, בצלאל, בולי מועדים לשמחה תשי"ח, המכביה), אולם השפל לא חשפיע על בולי ישראל, שהוצא עד שנת 1954. בולים אלה מברקים בארץ ובחו"ל, ומחירים יקר, אולם עברו הזמנים שהדואר נזקק לעשרות שוטרים כדי לשמור על תורים הארוכים ביום הופעתו של בול חדש. יש לציין, שבולי ישראל משנת 1959 (בול תל-אביב, שלום עליכם, בול ביאליק, אליעזר בן-יהודה, ובולי היובל לז"ת) מבוקשים ומחירים, יותר חזק (מונה של הבורסה). כן מבוקשים בולי הפליטים שהופיעו השנה, אשר לבולים האחרים, שהופיעו בשנים 1954-1958, יש ביקוש לבולי עצמות 1955 (בול המנוחה), בול הצנחנים, בולי "דואר-אוויר" (מ"ס פרוטות עד 500 פרוטה) ובולי "זכויות האדם". העובדה שמפעם לפעם צץ סוחר בולים חדש, העוסק ביצוא בולי ישראל לחו"ל, משמשת הרבה כחה שבולי ישראל הם מבוקשים ומקובלים בעולם הבולאי.

ברומה לספרות ולעתונות משקפת גם הבולאות את האירועים המדיניים, הציבוריים, המדעיים, הספורטיביים והאמנותיים בעולם. לא היה מאורע חשוב בכל התחומים הנ"ל, שלא השתקף באחת מסדרות-הבולים הרבות שהוצאו בשנה שחלפה (תש"כ), החל מבולי הפליטים, שעוררו עניין רב ואף מחלוקת וכלה בבולים האולימפיים, שהופיעו לכבוד האולימפיאדה ה-17.

ולוארשה דר. ה. הקסטר). דואר ישראל פתח את שנת תש"כ (פרט לבולי מועדים תש"כ, המופיעים לקראת השנה החדשה), בבול אליעזר בן-יהודה ובולי ה- יובלות (מרחביה, דגניה ויסוד המעלה). בולים אלה, שנמכרו ב- אשנבי הדואר רק תמישה שבועות (תקופה קצרה ביותר בתולדות הדואר הישראלי) זכו להצלחה והם בולים נדרשים גם היום. המאורע החשוב של השנה ב- בולי ישראל הוא הופעת בולי המעבר (בולי אגורות) בתחילת ינואר 1960, בהתאם להחלפת ה- ססף הישראלי מפרוטות לאגורות. השירות הבולאי ניצל הזדמנות זו, כדי להבריא את המצב בשוק הבולים, שהיה שרוי בשפל, בגלל סוחרים ומשקיעים שונים. נתנה אפשרות להחליף את כמויות ה- בולם, שנצטברו אצל משקיעים למיניהם, בבולי מעבר וגם בבולי אגורות שהופיעו אחר-כך.

הבולים שלא הופיעו

נזכיר, שבמחשני הדואר הישראלי נמצאים שלושה בולי "דואר-אוויר" (המשך הסידרה שצוירה בידי פרידל שטרן, והמתארת את גוף הארץ), שערכם הנקוב מגיע למיליוני לירות. הם מונחים כאבן שאין לה הופתין. בולים אלה, המתארים את חיפה, עכו ונצרת, צריכים היו להופיע בחודשי ה- קיץ, והשירות הבולאי פירסם את תמונותיהם בארץ ובחו"ל, ואף הציג אותם בתערוכת ברצלונה. אולם סידרה זו נגנזה מהמתה-ת-נגדות החוגים הדתיים לבול נצרת, שעליו מופיעה כנסית עם צלב.

מדינה חדשה קמה באפריקה, משמשים בולי-הדואר אמצעי ביטוי ראשון של מאבקה ושאפותיה. "ספוטניק" כי ייצא לחלל החיצון, לוויין כי ישוגר לצלם את הירח, חרי בטרם הגיעו למחוז חפצו, כבר הופיעו בולי ספוטניקים ולווינים. על מסעו של חרושצ'וב בארה"ב או על סיורו של אייזנ-האור בעולם, נוכל ללמוד לא רק בעתונות של השנה, אלא גם מה- בולים, שהופיעו לכבוד אירועים אלה. אפילו ועידת הפיסגה, שלא זכתה לכלל מימושה, שימשה נושא בסידרת בולים גאה בטוגו (בבור-לים אלה הופיעו דגלי ארבע ה- מעצמות).

ואם כונתה שנה זו כשנת אפי-יקה המשתחררת, הרי העידו על כך גם סדרות בולים, שהופיעו בארצות, שהשיגו עצמאות מדינית, ואלו מבין המדינות, שלא היה סיפק בידהן להוציא בולים חד-שים, הסתפקו בהדפסירוב על הבולים הצרפתיים, אנגליים או בלגיים.

הבולאות בישראל

שנת תש"כ הציגינה בפעילות בולאית. המוסדות החדשים של התאחדות הבולאים החלו בפעולות אירגון להקמת אגודות בולאים בכל מקום בו מרוכזים אספני בולים. בולאי ישראל השתתפו בתערוכות בינלאומיות, שאורגנו השנה בברצלונה ובווארשה, וכן בתערוכת לגדון, ותצוגתיהם של הבולאים הישראלים זכו לה-ערכה ולפרסים רבים. כן הוזמנו בולאים ישראלים כשופטים ב-תערוכת ברצלונה (דר. מ. אופיר)

פרפראות

לבאזל והוחתמה באכסניו של ד"ר הרצל, נוסף לחותמת "יום הופעת הבול".

אירגון השרות הבולאי, (המשך מעמוד 16)

המינויים המקבלים אותם בדרך כלל ביום הופעתם, מובן אם משלמים את חשבונותיהם בזמן. לחו"ל נמכרים הבולים בשתי דרכים: א. — סוכנים רשמיים, ב. — במישור מהשרות הבולאי. הסוכנים מכסים את כל ארצות העולם פרט לארצות שמאחורי מסך הברזל, ואלו הן: בניו-יורק — ארצות הברית ומרכז אמריקה; בבואנוס איירס — ארצות דרום אמריקה; בלונדון — הממלכה המאוחדת וכל מושבותיה, בשטוקהולם — ארצות סקנדינביה; באמסטרדם — ארצות בנלוקס, כמו כן איטליה, אוסטריה, גרמניה וצרפת. כל יתר הארצות, כגון ארצות המזרח הרחוק, מקבלות את בולי דואר ישראל במישרין מהשרות הבולאי או באמצעות סוחר בולים.

השרות הבולאי קשור ביחסי מסחר עם יותר מ-50 ארצות בכל רחבי תבל, החל מיפן, אינדונסיה, סין במזרח הרחוק, עד לאיי הודו המערבית במערב, ומאסלנד בצפון עד דרום אפריקה ואוסטרליה בדרום. בדרך זו נישא דבר ישראל ומדינת ישראל באמיצות בוליה לכל העמים ברחבי תבל. **י. גלעד**

בהודעה מטעם הדואר שפורסמה בכל בתי הדואר בארץ נאמר, כי החל מ-21 באוגוסט תמכרנה גלויות דואר חדשות בכל משרדי הדואר. לאכזבתם של בולאים רבים לא נמכרו הגלויות בהרבה סניפים ומשרדי הדואר והאספנים נאלצו להפסיד זמן רב בחיפוש אחרי הגלויות. לדעתנו ניתן לספק את דרישת קהילת אספני כלילים עלידי מכירתם באשנני השרות הבולאי בלבד, אך אם פורסם שהם ימכרו בכל משרדי הדואר, מחייב הדבר שאמנם יהיה כך.

ועוד: אחת הגלויות הוקדשה לקרית צאנו שב-נתניה, אולם נמכרה כשהיא חתומה בחותמת תל-אביב דוקא(!). פרט קטן זה הביא לביקוש מוגבר של הגלויות המעטות שהוחתמו עלידי אנשים שנסעו במיוחד לקרית צאנו. תופעה זו אינה מקרה, כי גם בעבר היו תופעות בולאיות שהחתמה מראש לא נעשתה במקום שלו הוקדש הפרט.

בפתיחת הועידה הבינלאומית לקידום **מיונות** חדשות, שנערכה לא מכבר ברחובות, בהשתתפות 120 נציגים מ-31 ארצות, הוטבעה חותמת מיוחדת בסניף הדואר שפעל בכוכן ויצמן למדע. בחותמת מתנוסס לפיד המאיר את שמי העולם אולם לא היה בו, כפי הנראה, כדי להאיר את עיניו של בעל הנוסח הערבי שבחותמת: במקום "רחובות" כתב "רחוקות"...

ספק רב אם יש בידי איש בישראל להסביר את העובדה שבין עשרות המדינות שהודיעו על הוצאת בולים מיוחדים לקראת האולימפיאדה ה-17, לא נכללה ישראל.

בחילופי המזכרות המקובלים בקרב ספורטאים הנבא ארצה עשרות תופעות בולאיות של מדינות רבות, אך במקומן נתנו מוצרים ישראליים שונים, לרוב בלי שם המדינה, ורק לא בולים. דגלנו הלאומי התנוסס באיצטדיון האולימפי אבל הוא יחסר באלבומי הבולים... אספני "חומר אולימפי" יאלצו להסתפק במעטפת זכרון בלתי רשמית שהוסיפה במיוחד לאולימפיאדה.

בין התופעות הבולאיות הלא רשמיות שהוצאו לאחרונה בישראל, ראויה לתשומת לב גלויות הזכרון עם תמונתו של ד"ר הרצל — רפרודוקציה מהימנה של תמונת הרצל כשהוא נשען על מרפסת מלון "שלושה מלכים" ומשקיף על נהר ריין. תמונה זו מופיעה על גלויות הקונגרס הציוני ה-15 שנתקיים בשנת 1927 בבאזל וצוירה בידי א. ואליש שעשה אז בפראג וצייר בשביל מוסדות קק"ל. הגלויה החדשה הוטסה ביום הופעת בול הרצל

ומשלמים מחירים גבוהים עבור חומר בולאי מכל העולם.

אנו קונים

באמצעות המכירות הפומביות הקבועות שלנו.

אנו מוכרים

המכירה הפומבית הקרובה: —

20 לאוקטובר 1960.

המוצגים אפשר לראות במשרדנו, בין

השעות 8—14.00; 16.00—18.00.

תל-אביב, שד' רומשילד 39

The Holy Land
PHILATELIST
ISRAEL'S STAMP JOURNAL

הרי הוא לפניכם
לורד א'ף כרמל

מענבי הכרמים אשר במורדות הכרמל
 הוכן וחוקק ברנדי משובח ומשומר זה.
 הברנדי הראוי לשמו

כרמל א' מזרחי

מיקני ראשון לציון וחברון יעקב

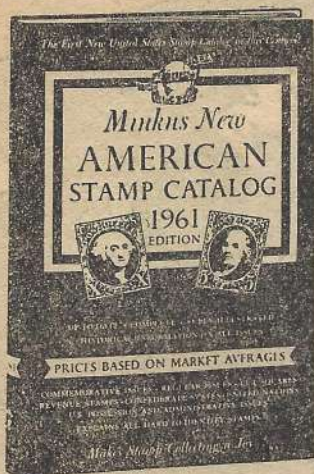
עתה להשיג בישראל הקטלוג האינפורמטיבי ביותר של אמריקה

קטלוג הבולים האמריקני

"מ י נ ק ו ס"

מהדורת 1961

המחיר: 7 ל"י

הגיעה המהדורה האחרונה של הקטלוג, המבטיחה תועלת והנאה לכל איש — צעיר ובוגר, מתחיל ומומחה. מכיל רשימות ומחירים של כל הוצאות הבולים האמריקניות, כולל כלילים ובולי דמי-דואר. אלפי עובדות וסיפורים היסטוריים מעניינים על הנעשה סביב הבולים. למעלה מ-9,000 ערכים, יותר מ-1,500 אילוסטרציות ויותר מ-4,500 שינויי מחירים. כולל מחירים של בולים בודדים, צמדות, צמדות-גלופה, מעטפות יום ראשון וגליונות.

ולאספן הכללי, הרוצה את הדבר המשובח ביותר -

קטלוג הבולים העולמי החדש

של "מ י נ ק ו ס"

ברכים א' ריב

מהדורת 1961

בשני כרכים נוחים תמצא עתה רשימות מלאות של הסוגים העיקריים ושל הרבה סוגים מישניים מעניינים של בולים, אשר הוצאו אייפצם. קטלוג חדיש ומעודכן זה מכיל יותר מ-100,000 שינויי מחיר. הידוש חשוב בספר זה הוא ההקדמות ההיסטוריות ותיאורי רקע על הבולים ועל הארצות בהן הוצאו. מומלץ מאוד לאספן הנושאים.

כרך א': ארצות-הברית ושטחיה, הקהיליה הבריטית ואירלאנד, אירגון האו"ם, אמריקה הדרומית והמרכזית, מכסיקו והארצות החופשיות של אפריקה ואסיה.

1240 עמודים המחיר: — 18 ל"י

כרך ב': אירופה ומושבותיה.

1250 עמודים המחיר: — 18 ל"י

להשיג אצל הסוכן הראשי:

המרכז הישראלי לבולאות ת.ד. 2578 תל-אביב

ובכל חנויות הבולים בארץ

נובלס
פיקטור

20 סיגריות 800 פר.

**אותו השרות -
במשנה מהירות!**

לארצות הברית

תרגיש נפלא במטוס DC-8

SWISSAIR

WORLDWIDE

מטוסי הסילון DOUGLAS DC-8 של
„סויס אייר“ מקצרים עתה בחצי את
זמן הטיסה בין אירופה לארצות-הברית.

יוצאים מלוד בשעה 9.30 בבוקר ומגיעים
לניו-יורק באותו יום בשעה 7.45 בערב.

במשך כל הטיסה תהנה מטפול שוויצרי
לבבי, ידידותי ומסורתי.

ה ש י ר ו ת ה ב ו ל א י

אספו בולי דואר ישראל !